

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraj. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 10. jan.

V včerajšnjem listu naznanjena volitev na Notranjskem je zopet nova sijajna zmaga naše narodno-liberalne stranke. Voljen je po ostri borbi g. Adolf Obreza, mož ki je odločen privrženec svobodnjaške stranke. Dokaz temu je, da je bil baš g. Adolf Obreza z gospodom Hrenom in Kraševcem v onem odboru in sicer prvi podpisan, ki je sklical ob času državnih volitev shod v Postojni, ki je bil dr. Razlaga proti Hohenwartu postavil in znano liberalno resolucijo sprejel. In tudi zdaj pred volitvijo je klerikalcem, ki so že naprej boječi se, da s svojim možem in programom na Notranjskem, ki med slovenskimi kmetskimi okraji na čelu politične zavednosti maršira, ne zmagajo, odločno izpovedal svoj program. Za to so postavili Ivana Vilharja za svojega kandidata in kolikor mogli delali proti Obrezi. Dr. Costa, ki sicer nema preveč poguma, kadar je treba iti na deželo agitirat, brzovlekel se je kot generalštabščef sam na Notranjsko in v tem okraji, kjer je on sam do zdaj voljen bil, vse kripnje napel za kandidata svoje stranke. Zastonj! Volilci so se držali svobodnostnega programa. Kajti proti osobi Vilharjevi, ki je bil dozdej celo na glasu, da nij klerikalec, gotovo ne bi bili v družih razmerah ničesa imeli in voljen bi tudi bil, ko bi ne bil kandidiral s Costovim in klerikalnim priporočilom.

Znano je, da smo od početka priporočali g. Hrena. Ko bi bil le-ta pri kandidaturi ostal, voljen bi bil tudi on od tistih volilcev, kakor je voljen g. Obreza. Dokaz temu že to, da je bil predsednik volilne komisiji, ako se ne jemlje v poštev, da mu je prvemu čez 40 volilcev kandidaturo ponudilo. A ko je kandidiral g. Obreza, po-

sebnost ko je bilo brati, da bi tudi klerikalci dali mu glase in bi se tako ognili neugodnemu volilnemu boju med slovenskima strankama, odstopil je g. Hren prostovoljno in z vsem svojim velikim vplivom domorodno in nesebično podpiral g. Obrezo.

Do te ure, ko to pišemo, nemamo še natančnejega poročila ob agitaciji zadnjih dnij in o volitvi sami. Pričakujemo jih od svojih dopisnikov. Vendar že sam izid volitve bi moral naše domače protivnike strezniti in do hladnega premišljevanja spraviti: ali bi ne bilo dobro, da v svojih časopisih in po deželi nehajo s hujskanjem nanas — in da se začnemo mirno razgovarjati o načelih, mi po svoje, vi po svoje, vsak po svoji vesti, imajoči drug z drugim malo potrpljenja in vsi pred očmi edino le blagor našega naroda, kateremu narodni propad preti in nič drugega. — Dr. Costa, na primer, ki si je toliko trudil, skrivaj in očito, da bi dr. Razlaga „pokopal“ in tega ter onega delavnega Slovenca iz javnosti izpodrinil, je menda vendar pri tej volitvi, kjer so prej njega volili, videl, da je prav za prav on nezaupnico dobil. In tisti gorenjski gorečnejši, ki so brez političnega uzroka zoper narodnjaka dr. Razlaga bolje upiti pomagali, nego kedaj zoper nemškutarja, naj vidijo v tej indirektni Costovi nezaupnici, da oni s svojim počenjanjem pospešujejo le boj vseh proti vsem, ki slovenstvu ne more na korist biti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. januarja.

Ker so „stari“ Čehi, na čelu jim nestrpni, z nemško pravno stranko koketujoči Rieger, izvrgli iz kandidatne listine vse poslance mladočeške stranke, celo najstarejšega na-

rodnega bojnika dr. Trojana, protestirali so poslanci dr. Sladkovski, dr. E. Gregr, dr. Jul. Gregr in dr. Škarda, rekši, da so v imenu manjšine zaupnikov češkega kluba proti temu, da je večina klubu sama sestavila kandidate in sedem dozdanjih poslancev izvrgla, ki se niso niti deklaraciji izneverili, niti češkega državnega prava popustili. — „Nar. Listy“ dokazujejo v uvodnem članku, da največ je razpora kriva nemška „pravna stranka.“ Več okrajev je že izjavilo se v shodih in pismih, da bode dalo glasove dozdanjim mladočeškimi poslancem. — Na Češkem je prosilo za Stremayrove groše nič menj kot 816 duhovnov. Da, kadar gre za denar, če je prav ustavoveren in liberalušen, tačas „pravnarija“ ne velja.

Ogerski baron Szennyec je deputaciji svojih volilcev rekel, da bolezen ogerske države nikakor nij tako velika, nego se vpije. — In vendar je on in njegova stranka najbolj vpila. Sicer se pa res povsod vidi, da so v ogerskih vladnih krogih, kjer so bili zelo potrti, zopet bolj obrabirali se.

Vnanje države.

List francoskih orleanistov, „Journal de Paris“ opominja svoje ljudi, naj imajo sedmoletno vladanje Mac-Mahona za resno stvar, in naj ne izpodkopujejo več obstoječega reda. Klerikalno - legitimistična „Union“ pravi, da legitimisti še niso popustili svojih planov, in da bodo tudi znaprej težili po kraljestvu po „božji milosti“.

Volilno gibanje za nemški državni zbor je v svojem zadnjem stadiju. Ultramontanci bodo iz poreskih in zgornješlezkih pokrajin dobili narastka, a večine v zboru nikakor ne bodo imeli. Naprednjaška stranka je izdala razglas, v katerem volilce svari, naj ne volijo ultramontancev, konservativcev ali socijaldemokratov, nego trde liberalne možé, ki ne hlepé po ordnih in službah, in ki se bodo v zbornici borili proti rimskemu nasilju, ter skrbeli za to, da se časništvo osvobodi, da se davki zmanjšajo. Agitacije, razen pri ultramontancih, nij posebne. Državni zbor se skliče bržkone uže v treh tednih.

Listek.

Pisma iz Gradca.

III.

Berači, pismonosi, dimnikarji, snažitelji črevljev in postreščeki so nehali trkati na naša vrata in goreče želje za novo leto, katere so nam izrekli dlan k višku držaje in pazé, kedaj bode kaka „species“ one stvari, ki vse stvari nadomestuje in strahuje v človeškem premetu, denarja, naš žep zapustila in v njihovo roko romala, one goreče čestitke so izginile iz src. Sveti trije kralji so odprli palačo princa karnevala in razni komiteji za bale in venčke delajo na vse kripnje, da doprinesejo od svoje strani kralju norcev dostojen poklon. A ta presneti krach! Marsikateri „odličnik“, kate-rega navzočnost je pri vsákem balu in ven-

čku zaželjena bila, vsled kracha nij več „odličnik“, nego menda samo „doličnik“ ali „predličnik“ — maska onega, kar je bil popred. Krach sili mnogo rodbin, da svojih hčer ne razstavljajo o vsakej svečanosti predpustni blagovoljnemu opazovanju in srčno zaželjenemu izbiranju mladih za Himenov jarem sposobnih mož, „krach“ je tudi mnogo toček iz programa svečanostij napravljenih v slavo Kurenta izbrisal in med drugim letos juristi nobenega bala dali ne bodo. „Krach“ je tudi kriv, da slovanski slušatelji na tukajšnjem vseučilišču nameravanega komersa niso dali, samo da ta krach nij dogodil se vsled sleparjenja na borzi, nego v žepih večine slovenskih študentov je krach permanenten in bilanca nij samo letos pasivom bolj ugodna ko aktivom, nego tudi druga leta. Pri takem stanju, ki niti likvidacije ne dopušča in samo konkurs, toda brez „poravnave“

dovoljuje, čuditi se je skoraj, da mladeniči vendar tako krepko vztrajajo na svojih mestih in ne strašijo se pred življenja pezo ter ne iščejo zavetja pred krachom v želodci in mrazom v gorkih sobah bogoslovij in samostanov. Svet ne stoji! Sila idej je, ki človeka vzdržuje na povišji med buhanjem valov, prepričanje, da je človek na potu resnice in prava in tudi iz tega stališča se kaže resničnost izreka, da „vednost je moč“. Neki gospodje, ki bodo te vrstice čitali, bodo brž čutili na jeziku svoj „anathema“; da pa to mnogokrat rabljeno in redkokrat razumljeno besedo bolj po pravici izrečejo, hočem jim še povedati, kar je „Sl. Narod“ uže poročal, da se od 5. t. m. tukaj v slovenskem jeziku razlaga in uči popolnem brezversko „poseststvo istine, svobode i ljubezni“.

Eno mi je še na srci o graškem „Volks-

Iz Indije se poroča, da je afganistan-
ski emir, Sir-Ali, ki je pod angleškim up-
ljičvom, javno pripoznal za svojega nasled-
nika sorodnika Abdula-Kana, ki je tako dolgo
z njim tekmal.

Dopisi.

Iz Krškega 7. jan. [Izv. dopis.]
Kako daleč so „Novice“ uže zabredle, raz-
vidno Vam bode, gospod urednik, iz prilo-
žene listnice, katero pisati se uredništvo
„Novic“ ne sramuje, in vedno še se drzne,
„Narodu“ to in ono oponašati. I zakaj so
gosp. oče Bleiweis [ono listnico tukajšnjemu
odličnemu rodoljubu g. Šimnu Žarku pisali?
Samo tega radi, da se je omenjeni gospod
daljni naročbi na „Novice“ odpovedal, ker
je sprevidel, da denar za boljše slovenske
novine lahko porabi. Akopram je pa gospod
Žark prav mirno in popolnoma dostojno svoj
odstop naznanil, pišejo mu noviški gospodje
brezobzirno razžaljivo listnico, iz katere
sama nesramnost, zagrizenost, fanatizem in
obupnost piči, katero pa tudi le človek pisati
more, ki journalistiko prav kot „geschäft“ brez
vsega pomena smatra, ali pa samega sebe
vsem drugim kot nezmotljivega politikarja
kaže. Eno kot drugo je znamenje veljave
takega človeka i taki so pri journalu „No-
vicah“. — Dosedaj so nas gospodje kleri-
kalci učili, da je le sv. oče v Rimu nezmotljiv
in eni so to verjeli, drugi pa ne, ker rekli
so: če je sv. oče nezmotljiv, je še kdo drugi
in prav so imeli; to se je pokazalo in do-
kazalo od stranij „Novic“ v priloženi listnici
dovolj jasno. Na tej listnici modrujejo kranj-
ski bog oče tako-le: „kedor si ne naroči mojih
„Nov.“, temu nij „razno podučenje“ (kdo
se smeje?) temu je samo za škandale!“
Tedaj tu slišite vi nepoboljšljivi mladosl-
venci svojo sodbo, vi živite le s škandalom
in na smrtnej postelji Vam ne odvežejo, da
ste pustili naročbo „Novic“ in ste rajši na
lista „Soča“ in „Narod“ naročeni. Res huda
logika teh „Novic“, ki imajo privilegij same
med družimi listovi naj izvrstniše biti. To
svedoči, da tudi sami čutijo, da se jim tla
vedno bolj udirajo, grabijo kakor topljenci
po vsacej bilki, da bi jih rešila, če se jim
tudi utrga, in oni le toliko globokeji se po-
grezajo! Od dne do dne se manjša število
naročnikov Noviških, med tem ko ono „Na-
roda“, „Soče“ in družih svobodo miselnih

blattu“ in „Kärntnerblattu“. Znano je pov-
sod, da se v denašnjih bogoslovnih, ako
ne formalno, vendar faktično uči kot najiz-
datnejši dokaz proti nasprotnikom: calu-
mniare audacter! Naših klerikalnih li-
stov vsa moč sestoji skoraj v tem,
kajti človečetu, ki je v teologični učilnici ne-
koliko fraz samo se naučil, nikakor se ne
sme zaupati, da bode razumno o stvari
argumentiral. „Volksblatt“ se je nedavno
spravil črez vir prava in ga res našel v sili!
Možicelj, pojdi v kloster! Včeraj pa je po-
snel isti list iz „Kärntnerblattu“ notico, ki
pripoveduje, da se mora pri neki okrajni
sodnji za legaliziranje nekolicnih podpisov
42 gl. plačati. Človeče! ako nič ne veš, ne
govori. Pri sodnjah se za legaliziranje ne
plača nobena taksa, nego samo kolek.
Tako je lahko nevedno ljudstvo motiti in
razvidno je, kako potrebni so spisi za ljud-
stvo spisovani od mož, ki vedo več, ko fraze!
Diligite veritatem!

listov raste in dober sad obeta. To pa sta-
rega očeta peče, da se „mladi“ vedno bolj
jačijo in v sveti jezi izreko svoj hripavi
„anatema!“ Tako so tudi to listnico kot
ultimatum g. Žarku poslali, da ima „schwarz
auf weiss“, kako nij prav, da je naročnik
„Narodov“ in „Sočin.“ Kar se g. Žarka tiče,
mislimo, da se bode vedel tolažiti nad iz-
gubo Noviške milosti.

Iz Maribora 7. jan. [Izv. dop.]
„Sl. Gosp.“ v štev. 52 od 25. dec. 1873 po
bogoslavicah udrihne, misleč, da je dopis v
„Sl. Narodu“ št. 289 od 17. dec. 1873 kak
bogoslovec iz Maribora pisal. Spodtka jim
„hinavstvo“, ima je za „brezsramne“, tedaj
atributi, katerih bi se ulični fakini sramo-
vali, kaj pa še bogoslovci. Sramoval pa bi
se tudi vsak pošten človek, komu takovšne
priimke dajati — le g. dr. J. U. se nij sra-
moval, bogoslovce, katerim bi imel oče in
voditelj biti, na tak način psovati. Kaj bode
— li ljudstvo reklo, ko bodo zdanji bogo-
slovci kot duhovni prišli na župnije? Saj
njim gotovo nič ne bode verjelo, ker si bode
mislilo, to so sami „hinavci“ in „brezsram-
neži.“ Na ta način tedaj Vi g. dr. U. bogo-
slovcem pot nadaljujete njihovemu prihodnjemu
delovanju? Lepo! — Preiskavanje v bogo-
slovju je zarad Vašega dopisa trajalo cel
pol drugi dan; ali se je Vašej sveti jezi i. e.
fanatizmu posročilo se nad omenjenim bogo-
slovcem maščevati? Jaz mislim ne, ker ga
direkcija nij našla ter ga tudi Vi iztaknili
ne bode. Nadalje Vas vprašam, s kako
pravico kalite mir med bogoslovci in rav-
nateljstvom, s kako pravico sejete sovra-
štvo v bogoslovju med bogoslovci ter med
temi in ravnateljstvom? Da ste Vi to sto-
rili z Vašim „Gospodarjem“, tega Vi tajiti ne
morete.

Da vsak nij „hinavec“, kdor v bogo-
slovje pride, tega se je morda g. U. sam pre-
pričal. Veliko njih pride v bogoslovje brez
vsega poklica, katerega še le navadno v
3. in 4. letu dobe, ali pa še celo, ko so že
duhovni. „Si non es vocatus, fac ut voceris“,
so nekdanj pametni duhovni rekli, ki niso na
liberalce hujskali in samo hujskali. Če bi tedaj
vsak bil hinavec, kateri v prvem ali pa v dru-
gem letu kedaj zine, da nij rad v bogoslovju,
ker še pravega poklica nema, tedaj bi bili ra-
zen kakih 3 ali 4 vsi hinavci, za tak poklon
se naj bogoslovci g. U. lepo zahvalijo. Več njih
je pa tudi v bogoslovju, ki so vojaki, so prav
izvrstne glave in imajo tudi poklic; ti pa tudi
gotovo zarad tega včasih reko: da niso radi
v bogoslovju, ker njih škof ordiniral ne bo,
kakor se je enemu g. lanjsko leto zgodilo.
Dovršil je bogoslovje, ali škof ga pa zarad
vojaščine nij hotel ordinirati. Zdaj je katehet
na novem kolodvoru v Mariboru z 200 gl.
na leto. Ali se more s tem živeti? Tako se
tedaj tudi več bogoslovcev boji, da bi po
dokončanem 4. letu bogoslovja ne bili ordi-
nirani. Če tedaj skrbijo za prihodnost,
so že za tega del „hinavci“, kakor g. Ulaga
trdi? Mislim da ne! Če pa bi res hinavci v
bogoslavlju bili, tedaj Vaša dolžnost gotovo
nij, tiste kot hinavce psovati, ampak Vaša
dolžnost bi bila, nje na pravo pot spravljati
in nje podučevati, da bi pošteni ljudje
postali!

Iz Šoštanja 8. jan. [Izv. dop.]
Naši nekteri duhovniki še zdaj ne morejo
onim odpustiti, ki so pri volitvah za liberal-
nega slovenskega kandidata glasovali, in

porablajo vsako priložnost, da svoje na-
sprotnike pri farmanih ogrdijo in smešijo.
Vzadnjič so bili v topolški mežnariji vsi po-
sestniki one fare zbrani, da bi cerkvene
sedeže plačali, le enega nij bilo. Duhovnik
jih je klical po imenu, ko pa pride vrsta na
našega poštenega in splah spoštovanega
M. St., oglasi se zanj njegova hči, mlada
deklica. Fajmošter se zadere nad njo: „Kaj
pa izdajalec Judež dela, da ne more
sam priti? Dej nam no povedati, koliko je
tvoj stari pri volitvah zaslužil? Da nij malo,
to vsi vemo. Mar naj bi bil doma ostal,
namestu da bi bil celo srenjo izdat šel.
Zdaj ga pa vest peče, da si ne upa meni (!)
pred oči priti.“ Deklica je trdila, da ničesa
ne ve, in se je jokala. Od maziljenega
pridigarja „ljubezni“ našuntani kmetje so še
surovo smehovali, ta duhoven sam jim je
pa pritrdoval. Taki popi (duhovni to niso)
bi boljše storili za sebe, ko bi svojega srda
in togote ne kazali tako očitno, kajti ljud-
stvo začinja na ta način spregledavati in se
čedalje bolj odvrča od njih. Akoravno
nekateri kmetje v navzočnosti fajmoštovi temu
še prikimujejo, govore mu vendar potlej, ko
stvar premislijo, za hrbotom, čemu pop v
vsako stvar nos utika, naj rajši kot „na-
slednik“ svojega mojstra ljubezen oznanjuje,
kakor pa da bi človeka na človeka ščuval in
zasmehoval.

Iz Trsta 5. jan. [Izv. dop.] Od kar
tržaški Slovenci bolj živo na polji narodne
svobode delajo, „Cittadino“ ne more nehati,
da ne bi pihal ognja na nas. Zopet je pri-
nesel uvodni članek „I nostri territoriali“
(„naši okoličani“). Imamo dopis iz okolice
od okoličana(?) in Slovenca s prošnjo, da ga
natičemo — pravi „C.“. Zarad obsežka ga
ne moremo vsega objaviti, ali hočemo ome-
niti iz njega le nekoliko. Dopis se začinja z
izjavo o javnih napravah v okolici, zarad
katerih se nekateri svetovalci mestnega sta-
rešinstva, ki so voljeni v okolici, pritožu-
jejo. Kdo je dopisnik tega članka, to nam
je že morda znano: Zagrizen lahon in ma-
gistratov špicelj. Dopis „C.“ pravi: „Malo
provincij v Avstriji je, katere bi se mogle
ponašati s šolami, kakoršne ima ravno tr-
žaška okolica. V vsaki vasi, to je, v vsakem
okraji je šola z enim ali dvema in celotremi
učitelji; v vseh šolah je učni jezik sloven-
ski (?) in kot predmet laški. Naše starešin-
stvo vzdržuje učitelje in učiteljice ter daje
knjige za sinove okoličanske. Šole so v redu
ter poslopje skoraj gizdavo za nas okoličane.
Kdo nij videl šole v Sv. Križi in v Trebiči?
V celi Kranjski nemajo enakih.“ Potem pre-
ide na III. razred laški v Rojanu, o katerem
sem že toliko pisarili, da so Rojanci prosili
za 3. razred z laškim učnim jezikom. Kruho-
borec magistratov poje dalje hinno stare-
šinstvu, da je magistrat osnoval 3. laški raz-
red, rekši, da, ako bi se laško ne znalo, bi
si ne mogli v Trstu naši okoličani kruha
služiti. Čuda, da nij pristavil še, da, ako bi
kdo okoličanov laškega ne znal, bi ne bil
izveličan! Nikdar se ta dopisnik ne nadeja
od „frassungstreuerjev“, da bi Trst ponem-
čili, ali celo panslavisti ljubljanski slovenizi-
rali ga. Nadalje (piše „Cittadino“) vze-
mimo si izgled naših bratov Rojancev,
pošiljajmo svoje sinove v šolo z ljubez-
nijo, kakor se spodobi pravim očetom, in za-
gotovim, da magistrat bo napravil šolo s
štirimi učitelji. Potem navaja dopisnik šte-

vilo šolarjev v rojanskih šolah, katerih je 177. Ne rečemo tukaj drugega, kakor: ubogi starši, kateri pošiljajo svoje otroke v 3. laški razred; pri končanji razreda so v takem stanu, kakoršnega je bila doba babilonskega stolpa. — Nadalje mahne izdajica po rojanski čitalnici ter pravi, da so udje zgolj štacunarški pomagači in redko kateri domačin, vsi zgolj le slovenski domorodci od onstran Postojne, kateri hočejo veljavo imeti v naši okolici, in da delajo na vse kriplje proti laškemu tretjemu razredu. (Nečem preiskavati, kdo je ud rojanske čitalnice in tudi ne njegova posla, saj uže ime zadostuje.) — Nazadnje dopisun laškega „C.“ udari še po udih čitalnice, da agitirajo proti tržaškemu starešinstvu in proti duhovščini katera v magistratov rog trobi, kakor proti spoštovanemu gospodu učitelju Boninu. Vse to se razglasa, pravi „C.“, po ljubljanskih časnikih, kateri oskrbujejo dopise in kateri so v Trstu stalno naseljeni in razširjevani. „Cittadino“ bi prav rad videl, da bi se nikdo ne oglasil zoper tlačenje Slovencev od laške nepravilne stranke da bi molčali in mirno pustili, da delajo z nami in za naše novce, kakor svinja z mehkom. Toda časi nekdanji so prešli, zavedamo se Slovenci kot narod, in terjali bodemo v pričo sveta, da iz večine modernega laškega ravnopravnega načela, pod katero krinko se skriva mestno starešinstvo.

Prav po godu nam je, da umazani „C.“ prinaša članke pogosto o nas Slovenceh, kajti pred malo leti se za nas nobeden nij zmenil, ko smo spali politično spanje. Zora nam je tudi na Jadranskih obalah zasvetila, katero hočemo zvesto stražiti proti italijanski hidri in proti žrečemu germanskemu molohu.

Domače stvari.

— (Deželni zbor) kranjski je obravnaval v včerajšaji seji predlog finančnega odseka, naj se za osnovo deželne zaloge slovenskih šolskih knjig, za izdavanje slovenskih učnih in vadnih knjig za srednje, mestne in strokovne šole, dovoli deželnemu odboru svota 10.000 gl. iz deželnega zaklada kot brezobrestna založba na razpolaganje. Proti predlogu je govoril obširno Dežman, za predlog sta govorila dr. Costa, dr. Zarnik in poročevalec dr. Bleiweis. Predlog je bil po več kot triurni debati sprejet. Prihodnja seja denes ob 10 uri.

— (Iz pred sodnije.) Pred ljubljansko deželno sodnijo se je začelo predvčerajšnjem obravnavanje o tožbi fajmoštra Jarneja Jarca iz Dola pri Ljubljani, proti odgovornemu uredniku ljubljanskega „Tagblatta“, lastniku tiskarne, g. O. Bambergu. Tožnika fajmoštra Jarca zastopa dr. Ahačič, zatoženca brani dr. Supan. O. Bamberg je tožen od fajmoštra Jarca zavoljo zanemarjenja uredniške dolžnosti. Meseca februarja l. 1873 je bil prijavil ljubljanski „Tagblatt“ več dopisov iz Dola, o katerih se fajmošter Jarec dolži raznovrstnih činov. Med drugim, da izpovedne listke in birmenske liste prodaje, da jemlje faranom cerkvene sedeže, ki so jih kupili, in zopet drugim prodaje; da za pogrebe, poroke in krste računa neprimerno veliko, in da botre in priče pri porokah pred izprašava in nekaterim faranom, ki mu nijso po godu, zabrani biti botri ali priče. Dopis pripoveduje, da si fajmošter Jarec daje za

otroke, ki imajo k prvemu sv. obhajilu iti, 70 kr. plačati in da nekatere farane zmerja z nepristojnimi psovkami, sploh da je nestrpiljiv, škodoželen človek, kateri se nad vsakim človekom, ki mu nij po volji, maščuje. Sodnija je sestavljena iz gospodov: svetovalca višje deželne sodnije Kaprec, kot predsednik, g. deželni svetovalec Perko in Čuber, kot votanta. Povabljenih je okolo sedemdeset prič, večidel kmetov. Obravnavava traja uže dva dni. Poslušalstva je jako mnogo. Denes bo razsodba.

— (Iz Maribora) 6. jan. se nam piše: Kamor človek pride, povsod se je po mestu govorilo te dni o inkviziciji v mariborsko-bogoslovskem seminariju. V nedeljo dne 4. t. m. se je zgodilo zopet nekaj novega. — Po večernicah (v cerkvi sv. Alojzija) ob 5. uri je stalo več ljudij pred bogoslovničnimi vrati. Kaj to pomeči, mogel si se vprašati. Videl si med njimi tudi neko zajokano žensko. Kaj pa je vendar? — Bila je to sestra enega bogoslovca, katera mu je, kakor sem izvedel, hotela nekaj zelo silnega in važnega naznaniti. Toda nij jej bilo dovoljeno govoriti z bratom. Pri vhodu je stal namreč strežaj — domači gospodar, kateri pa nij smel nikomur dovoliti vhoda, nobenega tujca pustiti skozi vrata. Bila se je počela tako imenovana „klausura“, katera neki nameni ostati vsak dan, t. j. nikdo ne bo smel več priti v bogoslovnico obiskat bogoslovcev: ne oče, ne mati — nikdo tuji. Quos ego! sklenilo je vodstvo. — Kaj se neki hoče doseči s tem početjem? (Mar to, da bogoslovci ne bodo mogli več „Sl. Nar.“ dobivati?) — Tako se jim godi, kakor v najstrožjem samostanu pri trapistih. Le tako naprej! es wird sich schon machen; za katere tedne bi znalo biti bogoslovje — prazno! (Tako ravnanje je najboljši dokaz, kako res silno potrebno je, da država vzame odgojo bogoslovcev denašnjim fanatikom iz rok in dá dijakom štipendije, naj prosto na vseučiliščih bogoslovje študirajo. Ur.)

— (Učiteljsko društvo za okraje Kozje, Sevnica in Brežice) bode imelo 22. t. m. redni shod v Rajhenburgu. Dnevni red obsega med drugim: 1. Poročilo o dunajski svetovni razstavi, zanimajoče znamenitosti na šolskem polji. 2. Slovenski glagol. 3. Dušeslovje. 4. Zemljepisje v ljudskejši šoli, dalje. 5. Posamezni nasveti.

— (Umor.) Iz Šmartnega pri Litiji se nam piše 6. jan.: V vasi Présekci je živel mlad človek, ki je uže kot otrok začel krasti, in se potlej v tej stvari prav dobro izuril, na veselje in zadovoljnost svoje matere. Prišel je zdaj ravno iz zapora, in se je združil še z nekim fantom iz primskovške fare, da bi bila skupaj kradla in ropala. Toda Avkcev Martin, tako je bilo prvemu hudobnežu imé, je bil svojega novo pridobljenega tovariša kmalu sit. Prišlo je do prepira med njima, v katerem je Avkcev tovariša dvakrat z nožem načel, potem pa ga je napadeni, ker je bil močnejši, premagal, po glavi namahal, in ker nij hotel umrét, ga je še z batvico potolkel. Po storjenem umoru je šel precej sam v Litijo naznanit se. Za njim je prišla tudi mati umorjenega, tožit ubijalca svojega sina, da je tudi tat in razbojnik. Pravijo, da se je milo jokala, češ, zdaj sem vsega dosti imela, mesa in denarja na kupe, ker mi je sin vsega nanesel, zdaj so ga mi pa ubili. V vtorek je prišla iz Ljubljane komi-

sija ubitega gledat. — Na Vodica v javorski fari je pogorelo Škarijevo pohištvo. Škode je kakih 200 gl., in poškodovanec nij bil zavarovan. Nerodnost je uzrok, da je nastal ogenj.

— (Predsednik ljubljanske čitalnice) g. Bleiweis piše proti nam v „Laib. Ztg.“, da so bili g. Nolijski „kupleti“ na Silvestrov večer viharno sprejeti. A mi pravimo v novič: kdor trdi, da je na Nolijski „bänkelsängerijado“ o bedasto iznajdenem Vošnjakovem „bobnu“ le živ krst aplavdiral, govori ali piše neresnico. Kadar boste med sabo, potem tak klak lahko aranžirate; onidan pa klakerjev za te nepotrebne osobne napade v neutralnem zabavnem, nepolitičnem društvu čitalnici nij bilo, in obžalovati je le, da se ljudje kakor g. Noli za take reči porabiti dajo, ker jim čisto nič treba nij.

Poslano.

G. dopisniku „iz Vipave“ v 4. št. „Sl. N.“ Izvolite vzeti „ad notam“, da jaz nisem pisatelj vipavskih dopisov v zadnjih številkah „Novic“ pret. leta, da bi tudi jaz nikakor ne bil ganil peresa o dotični sumljivi zadevi; saj more menda še kdo v Vipavi par vrstic v časnik pisati.

V Vipavi 7. jan. 1874.

Iv. Podboj.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalescière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navál krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scarno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalescière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalescière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznanano „Revalescière“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno skatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštnem podvzetju.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehasti pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

8. januarja:

Evropa: Kroschel iz Zagreba.
 Pri **Elefantu:** Muhlstein iz Dunaja. — pl. Kapus iz Kamnegorice. — Klembas. Gospa Logar, Gospa Peklar iz Itrastnika. — Knaffič iz Zagorja.
 Pri **Maliču:** Pogačnik iz Žavca. — Jugovic iz Kranja. — Karten iz Dunaja. — Peier iz Gradea. — Eisner, Paarth iz Dunaja. — Stagonšeg. Köstner, Krenn iz Ogerskega. — pl. Nagy iz Gradea.
 Pri **Zamorecu:** Dolinar iz Križa. — Kopriva iz Brežic. — Hinterreg iz Trsta. — Steiner iz Gorice.

Poštenih starišev, zvestega, pet-najstletnega

fanta,

ki slovensko in nemško zna, vzamem takoj za učenca v mojo štacuno, specerijskega in materijalnega blaga.

V Celji januarja meseca 1874.

(3-2) *France Kapus.*

Zdravniško spričalo

o gospod lekar

Wilhelmovem

antiartritičnem antirevmatičnem krvočistilnem čaju.

Na blagor trpečega človeštva čutim se prisiljenega, izvrstni krvočistilni čaj gospod lekar Wilhelmov od zdravniške strani prav posebno priporočiti.

Ta izdelek, tako priprost, je eno naših najizvrstnejših zdravil za vse notranje bolezni in take zunanje, ki izhajajo iz spridenega soka. Imel sem priliko, zgorajšni čaj tukaj v Ameriki, pri svoji obširni praksi prav pogosto rabiti in našel sem, da se je celo prepričalno izkazal pri sledečih boleznih:

- pri sopilnih boleznih,** posebno pri nahodu sapnikovih vej, posebno če je izmet v jutro zelo eripijozen in mučen bil, dalje pri nadušnih težavah, v poslednjem slučaju je bil učen sijajen.
- pri želodčnih boleznih,** želodčnem krči in nahodu, pri glavnem bolenju, izviračem iz pokvarjenega želodca, pri hipohondriji, želodčnem otoku, raku in histeričnih težavah.
- pri otekanju krvnic, zlatih žilah,** in sicer posebno, ako je navadni zapor uzrok otekanja in trganja krvnic in iz tega sledečega krvavjenja.
- pri organičnih srčnih hibah, zaklopnih hibah,**
- pri sifili in sifilitičnih boleznih vsake vrste,** posebno takih, kjer je mazanje bilo zastoj, in se je jodkali mesece dolgo brez uspeha jemal. Torej pri zastareli sifili celo posebno.

Tedaj ostane krvočistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma tudi za Ameriko obogateno zdravilnega zaklada. (325-2)
 Novi Jork, 16. septembra 1873.

Dr. Med. **A. Groyen,**
 nemški praktični zdravnik
 v Novem Jorku, št. 73, Serenth Street,
 (L. S.) nekdanji nemški štabni zdravnik.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časniki navedenih zalozhah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mařiboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Rauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Lonču na Štaj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradci pri J. Kalligaritschu, lek.; v Ljubljani P. Lassnik.

Dunajska borza 9. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 55 kr.
 Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " 70 "
 1860 drž. posojilo . . . 105 " 75 "

Akcije narodne banke . . . 1027 " — "
 Kreditne akcije . . . 240 " — "
 London . . . 113 " 10 "
 Napol. 9 " 2 "
 C. k. cekini — " — "
 Srebro 106 " 50 "

Luč lepa

Najnovejša petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišano nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
 1 najlepše opravde, celo kompletna gld. 2, 2.60, 3.
 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfinna gld. 4, 5, 6, 8, 10.
 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 120.
 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
 1 viseča svetilnica za fabrike, delavice, poslovnice gld. 2, 2.60, 3.50.

Kupei en gros dobijo rabat.

Luč dobra

1 viseča svetilnica za obednice s škripcem, prefinna gld 5, 8.
 1 viseča svetilnica za obednice, najfinejša, sorta, bron pozlačen gl. 15, 20, 25.
Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.
 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinejši kr. 15.
 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinejši kr. 45.
 1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
 1 škarje za svetilnico, jelko kr. 85.
 1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
 1 cilindričanec (brani, da steklo ne počši) kr. 10.
 1 mehničen cilindričanec kr. 20.
 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
 1 škripec za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
 1 steklen cilindar kr. 4, 5, 6.
 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
 1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 50 kr.

Luč cena.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dež izpostavljeni, priporoča se prav angleški **dežni plašč**, iz novozbojšanega, nerazdriljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opmniti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljaju podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna sukna rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca veljata 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga
 fabrike
GOVINS SOHN
 v Manchestru.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Pred mrazom je in bo varovala

simška obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

Rokovice iz najboljšega angleškega volnenega Buxkinga
 1 par za gospode kr. 50, 70, 90.
 1 " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
 1 " " dvojne, najfinejšo tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
 1 " " gospe kr. 40, 60, 80.
 1 " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
 1 " " dvojne, najfinejšo tambur. kr. 80, gl. 1.20.
 1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
 1 " " podložene kr. 50, 60, 70.

Potni in drugi šali

iz najčistejše volne, najlepše načrtani.
 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.50.
 1 " " dvakrat tako dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
 1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilni greloi, najbolj vrste.

1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
 1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
 1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni prsniki iz najčistejše drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premrazenja, torej so zelo priporočljivi.

1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
 1 " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.50.
 1 " " gospe gl. 1.20, 1.40.
 1 " " najfinejši gl. 1.80, 2.50.
 1 " " otroke kr. 70, 80, gl. 1.
 1 " " najfinejši gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
 1 " " najfinejšo gl. 1.50, 2, 2.50.
 1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.50.

Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

1 par za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
 1 " visokih za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce iz najfinejše volne, nove šege in lepe, prsa s svilo montirane.

1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
 1 z bogato obšitim naprsnikom gl. 4.50, 5.50.

Šlips za gospode in gospe, jako lep.

1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
 1 " iz svile kr. 50, 60, gl. 1.

Velika izbirkva ovratnik za gospode in gospe

iz lijonske svile, male, bele gl. 1.
 " " " vezane gl. 1.50.
 " " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50 3.50.

Trebušni povoji iz ovčje volne.

Eden 50 kr.

Čepice za gospe in deklice.

Po najnovejši šegi in najlepše.
 1 za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
 1 " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Predzaznamovano obilno založeno blago se take vrste dobiva edino le pri
Bazar Friedmann, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena zniža.

(294-15)